

„Je zvláštní, že z naprosto nezajímavého vrchu se mimoděk stal naprostý fenomén,“ říká Josef Pleskot

30.05.2017

Na začátku května se v hotelu Olšanka konala druhá veřejná debata, která představila, jak by se do budoucna mohla vyvíjet Parukářka po urbanistické stránce. O studii se více rozhovořil její autor Josef Pleskot.

Jak jste vnímal průběh celé debaty v Olšance?

Když to vše shrnu, mám pocit, že studie byla publikem v hotelu Olšanka přijata kladně. Měli jsme možnost ji projednat i s některými vlastníky pozemků, se kterými jsme se dokázali spojit, nebo oni se spojili s námi, a dojít k závěrům ku prospěchu všech. Další četná jednání bude potřeba ještě vykonat, ale o to se bude muset postarat také městská část. Přítomni byli provozovatel restaurace, developeři, ochránci přírody a další hosté. Všem jsme budoucnost Parukářky nastavili tak, aby ji mohli pozitivně ovlivňovat. Mě akorát rozčílili zástupci opozice, kteří sice opakovali, že proti studii fakticky nic nenamítají, ale hlasovat budou proti. Jestli je to jen z toho důvodu, že jsou v opozici, tak mi to přijde jako malodušnost. Strašně mě to zamrzelo.

Panuje tedy shoda napříč všemi zmíněnými subjekty?

Parukářka je úžasný fenomén. Má tisíc výhod již teď a my máme za úkol přidat jen další výhody, aby se vše bez problému rozvinulo do budoucna. K tomu právě studie poslouží. Jisté je, že se zástavbou, než která by sloužila jen a jen parku, se nedá v žádném případě počítat. Posledním realizovaným projektem bude obytný dům na severním svahu. To si všichni uvědomují. Zástavba na okrajích se bude samozřejmě v čase dál a dál proměňovat.

Co dál studie přináší?

Vytvořili jsme stratifikaci území a pojmenovali jsme, co je dovoleno a co ne. Horní část je pod vlivem přírodního fenoménu a na patě Parukářky je naopak možné rozvíjet městský dotyk s parkem. Mezi tím je

možné dotvořit systém parkových cest. Nikdo to zásadně nedementoval. Přišly k nám i pozitivní ohlasy od ochránců přírody. Toho si velmi vážíme.

Parukářka by měla zůstat tak, jak je. Přesto nabízí studie něco nového např. v oblasti cestní sítě?

Přináší mnohá doplnění cestní sítě, nabízí další zpřístupnění a obohacení vstupů. Navrhuje vznik nové okružní parkové cesty, kterou hezky pojmenoval pan zastupitel Rut „korunní cestou“. Myslím, že se to pojmenování ujme. Rozhodně se zabývá rozvojem zeleně a jak ji udržet v harmonickém vztahu. Všechno by se mělo odehrávat v delším čase, záleží také na stránce finanční i politické. Podle této studie se dá postupovat deset až dvacet let a Parukářce tím přidávat vyšší hodnotu.

V čem je Parukářka odlišná na rozdíl od ostatních parků?

Je unikátní především proto, že se zformovala sama, bez žádné zvláštní péče. Určitě kdysi bylo záměrem zastavět úplně celý kopec, ale k tomu naštěstí nedošlo.

Proč k tomu nedošlo?

Zdolat kopec je vždy obtížná práce. Hlavně se tu pořád těžil stavební materiál. Nejdřív byl vrch cenný právě kvůli těžbě. Když se přestalo, vznikla jakási žižkovská humna, kde vyrostly celé generace lidí. Vrch na tom měl taky zásluhu.

Jak to?

Říká se, že polovina Žižkováků byla tenkrát počata na Parukářce (smích). Samozřejmě, je to jen bonmot, ale v jednu chvíli to platilo, že mladé dvojice chodily na kopec za jistým účelem a co je pak chráněno vzpomínkami na mládí, má sílu tradice.

Dá se říct, že Parukářka ukrývá v sobě punc zapomenuté přírody?

Ano, je vlastně určitou specifickou formou brownfieldu. Byly tam otevřené lomy, hůře dostupné, které zapříčinily, že vznikl park sám o sobě. Nikdo tam moc neplánoval žádné cestičky, byly jen zpevněné obslužné cesty k lomu. Ty se postupně zaasfetovaly, trochu doplnily, vznikla i hospoda atd. Bez velké péče vznikl park, který stojí za to, aby byl rozvíjen ve své autentické podobě těmi samými prostředky, kterými vznikl. Spíše než charakter parku nacházíme přírodu, která zůstala uprostřed města.

Na Parukářce byla továrna na výrobu patron. I ta měla zásluhu na tom, že se tu nestavělo?

Sloužila tu do první poloviny 19. století Kapslovna - továrna Sellier a Bellot. Ale kvůli bytové zástavbě se musela záhy odstěhovat do Vlašimi. Zkoušky se střelivem tu logicky nesměly dále probíhat a pro okolí nebylo dlouho bezpečné se zde pohybovat.

Jakou roli zde - zastavět či nezastavět vrch - měl bunkr a protiatomový kryt, který je uvnitř kopce?

Je jasné, že Křížek byl strategicky důležitým místem. V 50. letech minulého století se tu nemohlo stavět, a tím se zase odvrátily plány na jakoukoli další možnou stavbu domů. Souhra mnoha protichůdných okolností vždy napomohla.

Je v Čechách podobný park, srovnatelný s Parukářkou?

Uprostřed města snad takový park ani neexistuje. Jistou paralelou asi může být jen Petřín. Jeho okolní zástavba jsou jen dotyky města, které se formovaly po staletí, u Parukářky je to kratší doba v řádu sto, sto padesáti let.

Na rozdíl od Petřína chybí na Parukářce rozhledna...

Protože ji nepotřebuje. A upřímně řečeno, kdyby tenkrát v rámci světové výstavy nepadlo rozhodnutí, že chceme mít v Praze malou Paříž, ani Petřín ji nepotřeboval. Mně se zdá, že daleko lepší výhled na Prahu je stejně z Parukářky. O tom ale studie také informuje, aby se správně zacházelo se stromy, aby výhledy byly

rozhodně zachovány. Každý vrch, odkud byl ještě v 19. století krásný výhled, se časem proměnil v les. Proto se holt staví rozhledny. Holost vrchu je dnes naprostá unikátnost. Samozřejmě můžu vzpomenout na Paví vrch nebo na Dívčí kameny, nicméně tyto lokace nemají srovnatelnou popularitu s Parukářkou. Je zvláštní, že z naprosto nezajímavého vrchu se mimoděk stal naprostý fenomén.

Martin Hošna

Josef Pleskot (nar. 1952)

patří k respektovaným českým architektům. Vystudoval Fakultu architektury ČVUT v Praze (1979), kde následně až do roku 1982 vyučoval na katedře teorie a vývoje architektury. V letech 1982–1991 byl zaměstnán v Krajském projektovém ústavu, v ateliéru G-16. Od roku 1991 vede v pražských Holešovicích vlastní architektonickou kancelář AP ATELIER. Od roku 1997 je členem Spolku výtvarných umělců Mánes. Písecký rodák byl v roce 2009 zvolen odborníky za nejvýznamnějšího architekta posledního dvacetiletí. V roce 2014 byl především za projekt Dolních Vítkovic vyhlášen Architektem roku.

Bez velké péče vznikl park, který stojí za to, aby byl rozvíjen ve své autentické podobě.

Text a foto: Martin Hošna